

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА



МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

оціночної діяльності - суб'єктом господарювання відповідно до договору. Звіт підписується оцінювачами, які безпосередньо проводили оцінку майна, і скріплюється підписом керівника суб'єкта оціночної діяльності.

Вимоги до змісту звіту про оцінку майна, порядку його оформлення та рецензування встановлюються положеннями (національними стандартами) оцінки майна. Зміст звіту про оцінку майна повинен містити розділи, що розкривають зміст проведених процедур та використаної нормативно-правової бази з оцінки майна [1].

Результати оцінки є основою для прийняття як поточних, так і інвестиційних рішень. У першому випадку власники, керівники підприємства одержують інструмент керування вартістю підприємства, в іншому випадку з'являється можливість показати потенційному інвесторові або кредиторіві процес створення вартості підприємства.

Таким чином, в даному дослідженні було розглянуто етапи та методи оцінки майна, а також підходи до оцінки майна. Визначено, що підходи до оцінки майна підприємства доповнюють один одного. Складність застосування певного методичного підходу, пов'язана з відсутністю чи недостовірністю інформації, що є необхідною для здійснення оцінки, тому окремі науковці пропонують недоліки одного підходу подолати шляхом комплексного використання різних методів оцінки, що в кінцевому випадку дасть можливість отримати найбільш достовірний результат.

Література

1. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. №2658-III: за станом на 16.01.2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>
2. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» від 10 вересня 2003 р. N 1440 : за станом на 15.04.2015 р. / КМУ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF>
3. Мединцева М. О. Методичні підходи до оцінювання вартості бізнесу [Електронний ресурс] / М. О. Мединцева, В. М. Марченко. – Режим доступу: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/14324/1/2015_1_Medyntseva.pdf
4. Шеремет М. М. Майно підприємства: сутність, класифікація та принципи його формування [Електронний ресурс] / М. М. Шеремет // Економічний аналіз : зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль, 2008. – Вип. 2. – С. 295-298. – Режим доступу: http://www.econa.at.ua/Vypusk_2/sheremeta.pdf

СУЧАСНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Каламан О.Б., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики

Мандрикін Д.В., магістрант кафедри менеджменту і логістики

Одеська національна академія харчових технологій

Розвиток інновацій та інноваційної діяльності в ХХІ ст. є провідним, пріоритетним напрямом для економічної політики всіх країн світу, укупі з такими фундаментальними проблемами, як якість освіти, розвиток різноманітних традиційних, а також нетрадиційних видів енергетики. Очевидно, що підйом економіки, перехід на якісно нові виробничі засади не може відбутися без

інноваційного розвитку, розробки нових технологій, впровадження їх у реальне виробництво. В цьому процесі інноваційна діяльність служить посередником між науковими та науково-дослідними організаціями, підприємствами та кінцевим споживачем. В той же час процеси, що протікають з кінця ХХ ст. в більшості країн світу і отримали найяскравіший прояв в країнах Північної Америки та Європи, обумовили основні напрями у розвитку світової економіки. Світове наукове співтовариство, спостерігачі, аналітики назвали цей напрям глобалізацією, яка є центральною тенденцією розвитку світової економіки та світової спільноти.

Однак, важливо зазначити, що у другій половині 90-х рр. ХХ ст. виникли і завоювали особливе місце в економічній та іншій науковій літературі, споріднені терміни: «економіка знань», «нова економіка», «інноваційна економіка», а також похідна - «інноваційна система». Тем не менш, на практиці ці терміни позначають не нову реальність, а тільки її зародження, оскільки, за припущенням експертів, для появи такої економіки в повному розумінні буде потрібно 15-25 років. Тому питання пов'язані із формуванням стратегії інноваційного розвитку саме сучасного підприємства залишаються недостатньо розглянутими. Саме це і обумовило вибір напрямку дослідження для цієї статті.

Нова економічна парадигма, перехід до якої зараз здійснюється, розглядає в якості основних, головних факторів зростання не матеріальних ресурсів, як це відбувалося на протязі попередніх періодів розвитку, а науково-технічний прогрес, причому в широкому трактуванні цього поняття головними факторами економічного зростання виступають знання. Відмінною ознакою інноваційної економіки стає швидкий розвиток сфер нематеріальних активів (ресурсів), і нематеріальна сфера господарської діяльності. Знання та інші нематеріальні ресурси стають головними пріоритетами господарської практики. Саме в переважанні нематеріальних ресурсів полягає сутність економічного інноваційного розвитку.

В якості припущення виступають широкі можливості нових сфер світової економіки такі, як генна інженерія, телекомунікаційні та інші інформаційні технології, використання атомної та інших видів енергетики та інші. Неможна забувати про такий могутній двигун розвитку прогресивних технологій, як істотне обмеження всіх традиційних ресурсів внаслідок їх швидкого використання та зростання чисельності населення Землі. Експерти ОЕСР відзначають, що в 90-ті роки ХХ ст. країни-члени цієї організації відрізнялися більш високим рівнем інвестицій у знання, виражені у витратах на НДОКР, вищу освіту, комп'ютерні та інформаційні технології, причому ці інвестиції за темпами росту випереджали інвестиції в основний капітал [1].

Основна світова тенденція початку ХХІ ст. в інноваційній діяльності розвинутих і деяких країн, що розвиваються, направлена на появу енергозберігаючих розробок, а також високопродуктивних технологій, виробництво товарів та послуг на їх основі, що відрізняються високими техніко-технологічними та споживчими властивостями, а іноді і абсолютно новими продуктами, які не мають аналогів і формують нові потоки споживчого попиту (так звана «світова продукція»). Країни Західної Європи, Північної Америки (США, Канада), Південно-Східної Азії, Японії використовують як основу для

національного зростання та розвитку національні інноваційні системи (НІС). Такі системи представляють собою певну нефіксовану сукупність організацій та підприємств приватної та державної сфери, які займаються інноваційною діяльністю в державних масштабах, а іноді й виходять за її межі, при цьому взаємодіючи один з одним [2].

Цікаво зазначити, що починаючи з 2007 р. визначається глобальний індекс інновацій, що за 80 різними змінними характеризує інноваційний розвиток країн світу, які знаходяться на різних рівнях економічного розвитку [3]. Індекс розраховується за зваженою сумою оцінок двох груп показників: наявні ресурси та умови для впровадження (Innovation Input), а саме: інститути, людський капітал і дослідження, інфраструктура, розвиток внутрішнього ринку, розвиток бізнесу та досягнуті практичні результати здійснення інновацій (Innovation Output): розвиток технологій і економіки знань, результати креативної діяльності. За порівнянням показників індексу інновацій та ВВП на душу населення виділено три групи держав: перша група – «лідери інновацій» – країни з високим рівнем доходу; друга група – «новатори-учні» – країни із середнім рівнем доходу; третя група – «відстаючі» – країни, що відрізняються слабкістю інноваційних систем. Можна стверджувати, що індекс, який визначається за співвідношенням витрат та ефекту, дозволяє об'єктивно оцінювати ефективність зусиль щодо розвитку інновацій у конкретній досліджуваній країні [4] (табл. 1).

Таблиця 1 - Глобальний індекс інновацій у 2012 та 2017 рр.

2012			2017		
рейтинг	країна	індекс	рейтинг	країна	індекс
1	Швейцарія	68,2	1	Швейцарія	67,69
2	Швеція	64,8	2	Швеція	63,82
3	Сінгапур	63,5	3	Нідерланди	63,36
4	Фінляндія	61,8	4	США	61,4
5	Великобританія	61,2	5	Великобританія	60,89
63	України	36,1	50	Україна	37,62
141	Судан	16,8	127	Йемен	15,64

Як видно з табл. 1, у світовій економіці практично незмінною залишається ТОП-5 розвинутих країн, але, ймовірно, конкуренція між ними за сегменти ринків досить суттєва, що змушує постійно удосконалювати економіку за рахунок інновацій. Україна займає серединне становище серед досліджуваних країн. Її можна віднести до групи «новаторів-учнів», як країну із середнім рівнем доходів, що демонструє зростання інноваційних досягнень у результаті удосконалення інституційної інфраструктури та інтеграції з глобальними ринками. Цього недостатньо для того, щоб заявити про конкурентоспроможність на одному рівні з розвинутими країнами, а тому посилення конкуренції на світовому ринку змушує вітчизняні підприємницькі структури застосовувати інноваційні підходи для забезпечення власного розвитку [5; 6]. Важливим у цьому сенсі є вивчення стану та можливостей досягнення рівня країн, орієнтованих на інноваційність. Різні країни використовують різні моделі інноваційної політики, в яких проявляються властиві їм національні особливості та орієнтири. Виділяють японську та американську моделі такої політики. Відмінною особливістю американської моделі є найбільш повна, порівняно з моделями інших країн, автономія підприємницької діяльності. Орієнтиром економічного розвитку служать особливі області, основна серед яких - військові технології,

технологічний пріоритет якого забезпечується, в тому числі і вкладанням державних засобів. Японська модель, яка також робить ставку на технологічний пріоритет, розвиває технології в окремих конкретних областях, як, наприклад, технології будівництва великих танкерів, за якими йшли технології та розробки для виробництва роботів. Тобто технологічні переваги, які очікується і планується досягти, визначаються на державному рівні. Їхній розвиток стимулюється з метою використання отриманих технологій у всіх галузях народного господарства.

В останні десятиліття значення заходів прямого та опосередкованого стимулювання інновацій у державі зростає. Для цього використовуються такі заходи, як податкові пільги, цільова підтримка малого та середнього бізнесу інноваційної спрямованості, формування інноваційної інфраструктури, підтримка відповідних інститутів, а також передача технологій у промисловість державним сектором економіки. Ці межі дозволили багатьом промисловим країнам (США та ЄС) поставити та виконати таку стратегічну ціль, як зростання частки загальних витрат на НДОКР у ВВП до 3%. Деякі країни (Австрія, Іспанія, Ірландія, Канада, Австралія, Португалія, Франція, Нідерланди, Корея, Японія, США) заохочують корпоративні інвестиції в НДОКР з використанням таких фінансових інструментів, як знижки, податкові пільги, в той час як інші (Німеччина, Ісландія, Нова Зеландія, Данія, Норвегія, Бельгія, Швеція, Швейцарія, Фінляндія) застосовують для трактування таких інвестицій загальні правила.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі функціонування сучасних підприємств існують певні протиріччя та перешкоди, які ускладнюють розвиток інноваційних процесів. Більш того, сама специфіка процесів, як впровадження, так і реалізація таких інноваційних стратегій в якийсь мірі визначає отримані результати. Тем не менш, ми вважаємо, що деяка ступінь формалізації зазначених процесів можлива. Для цього необхідна побудова системи розробки цілісної стратегії розвитку з урахуванням інноваційної активності, в межах якої буде визначатися послідовність етапів формування та реалізації стратегії.

Література

1. Nonaka I. The Knowledge-Creating Company / I. Nonaka, H. Takeuchi //strategy-business. - [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.strategy-business.com/article/8592?gko=5a1e5>.
2. Корнышова Е. Определение направлений в развитии персонала на основе выделения приоритетных бизнес-процессов / Е.Корнышова, М.Мотышина // Управление персоналом. – 2007. - № 8. – С.37 – 45.
3. Рейтинг развития инноваций в странах мира [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://gtmarket.ru/ratings/global-innovation-index>
4. Оплова В. М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / В. М. Оплова // Економічний нобелівський вісник. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://econforum.duan.edu.ua/images/stories/Files/2015/12.pdf>
5. Гринько Т.В. Основы управления адаптивным инновационным развитием предприятия [Электронный ресурс] / Т.В. Гринько // Проблемы экономики. – 2011. – Вып. № 3. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/osnovy-upravleniya-adaptivnym-innovatsionnym-razvitiem-predpriyatiya>
6. Корнух О.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства [Електронний ресурс] / О.В. Корнух // Ефективна економіка. – 2013. – № 12. – Режим доступа: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2607>

17.	Самофатова В.А., к.е.н., доц., Богослов В.І., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКІСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	45
18.	Немченко Г. В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса РЕГУЛЯТИВНИЙ КОМПОНЕНТ ЛОГІСТИКИ ДЕРЖАВНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ОСНОВА РИНКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	48
19.	Седікова І. О., д.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	50
20.	Ступницька Т.М., к.е.н., доцент, Васильєва Ю.В., магістрант, ОНАХТ СУЧАСНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	53
21.	Каламан О.Б., к.е.н., доцент, Мандрикін Д.В., магістрант, ОНАХТ ДИФУЗІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ: ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ	57
22.	Стадницький Ю.І., д.е.н., професор, Політехніка Свентокшиська, Польща ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	58
23.	Удовиця О.Ф., к.пед.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПАТ «КАРЛСБЕРГ УКРАЇНА»	61
24.	Коренман Є.М., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	63
25.	Савенко І. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ	64
26.	Агєєва І. М., к.е.н., доцент, Агаркова О. В., асистент, ОНАХТ, м. Одеса ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	67
27.	Ткачук Т.І., к.е.н., доцент, Заболотна О.С., асистент, ОНАХТ, м. Одеса ЕКОНОМІКА І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ В СЕГМЕНТІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	71
28.	Татарик Е.П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса ОЦІНКА СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	74
29.	Фрум О.Л., к.е.н., старший викладач, ОНАХТ, м. Одеса РЕФОРМИ Л. КУЧМИ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ ТА ПОБУДОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	76
30.	Неклюдов Є. С., аспірант кафедри новітньої історії України Запорізький національний університет ВИЗНАЧЕННЯ ІМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ПРЕВЕНТИВНИЙ ЗАХІД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	80
31.	Магденко С.О., ст. викладач, Хмелевський Б.В., магістрант, ОНАХТ ПИЩЕВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БЕЛАРУСИ В КОНТЕКСТЕ МИРОВЫХ ТЕНДЕНЦИЙ	82
32.	Пилипук А.В., к.е.н., доцент, зав. сектором економіки перерабатывающей промышленности Республиканского научного унитарного предприятия «Институт системных исследований в АПК Национальной академии наук Беларуси» ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ АПК ЗА СЧЕТ СОЗДАНИЯ МАРКЕТ-ПЛЕЙС	85
33.	Куклинова Т. В., к.э.н., доцент, Дроздов А. Ю., магистрант, ОНЭУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДВАЛИНИ БРЕНДИНГУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	87
	Павлова І. О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	